

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 6 frt — kr.
Félévre . . . 3 „ — „
Negyedévre . . . 1 „ 50 „
Egy óra . . . — „ 50 „
Egyes szám ára 5 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
(Nádasy-féle ház)
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként háromszor: **kedden, csütörtökön és szombaton.**

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény inté
zendő.

Kéziratok vissza nem adatnak

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek fő

Egyes számok kaphatók:

Weidinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér). Hochrein József és fiai (Széchenyi-tér). Köszl János (fő-tér). Böhm Manó (fő-utca) papir- és könyvkereskedéseiben.

Képviselőházunk és a gyakori botrányok.

Kétségtelen, hogy a magyar országgyűlés, haladó államok hasonlítottai között tekintélyes helyet biztosított magának, mindazonáltal a már évek óta szokásba jött s a képviselőházi ülések alatt ma már rendszeresen űzött személyeskedések és heves támadások nagy mértékben vannak ártalmára törvényhozó testületünknek. Hirneves férfiak emelték a magyar országgyűléseket azon fényes magaslatra, honnét csak a gyakori botrányok lesznek képesek leszállítani és azon nemzetek színvonálára szorítani, melyeknek parlamenti működéséről művelt államok politikai köreiből éppen nem hízogólag nyilatkoznak; mert tán senki sem fogja tagadásba venni, hogy a meg-megújuló képviselőházi heves jelenetek a tárgyalások politikai értékének nem csekély rovására történnek.

Hol legyen hát megőrizve a nemzet méltósága, ha nem a parlamentben? Egy magyar országgyűlés nem lehet harcztere a nyers erőszak és durva támadásoknak, már annál kevesebbé, mert ezzel tartozunk halhatatlan nagy jaink dicső emlékének, kik lángelméjük és alkotó erejük rendíthetetlen hatalmával parlamentarismusként fénykorát teremték meg.

Vagy nem lényegéből eredő következtetés-e az, hogy egy országgyűlés — mely hivatalosan törvényszerzési jogát gyakorolni — nem lehet színtere oly kínos jeleneteknek, mint a minők csak a közelmúltban történtek képviselőházunkban és a mellett hogy a házat példátlan izgalomba hozzák, még egyeseknek alkalmat szolgáltatnak oly kifejezések használatára, melyek minden parlamenti illetet nélkülözve, csak szavaik nyers előadásával vélik megvé-

delmezhetni álláspontjukat. Csakhogy tapasztalás szerint ma már nem a nyers eszköz és szenvedélyesség feyverei biztosítanak a szónoknak sikert, hanem igenis a méltányosság elvéből folyólag a szilárd meggyőződésen alapuló érvek romboló hatalma az, mely még a sziklát is porrá morzsolja össze.

Higgadt és meggyőződéstől áthatott parlamenti szónoklatok helyett bámulnunk kell a felháborodott szenvedélyek egymással küzdő elemeit, csodálnunk mint igyekszik a ház egyik tagja a másikat a kiméletlenség feyvereivel ostromolva provokálni és ez mind a „szóllásszabadság” révén történik, melynek áldásos utóhatásaként jelentkezik a botrányok egész láncolata.

Nincs szándékunkban kétségbe vonni, hogy más államok parlamentjében ne fordulnának elő okkal-móddal hevesebb jelenetek, de mindenestre nem azon mérvben és oly gyakran, mint éppen nálunk, hol e kétjelszó: „képviselői immunitás” és „szóllásszabadság” oly gyakran lesznek hangoztatva, hogy az ember valóban gondolkozóba esik a felett, vajjon az ezekhez kötött jogok épségben tartása csakugyan szíven fekszik-e azok igénybevevőinek vagy csak eszközül szolgálnak egyeseknek arra, hogy viharos jelenetek inszenálása által csorbítsák a ház tekintélyét. Helytelenítenünk kell az ily dolgokat annál is inkább, mert meg vagyunk szokva a képviselőház padjairól fényes, érvekben gazdag beszédek hallani, melyek mindenkor a szónoknak elismerést, a pártjának dicsőséget szereztek. Esmék harczában dicsőség illeti meg őket.

Kapcsolatban ezzel, valóban nem tudjuk minek declarálnók, tulságos mérvben alkalmazott pártérdekeknek-e avagy tán helytelenül felfogott egyéni meggyőződésből eredő, de ép oly helytelen módon felhasznált érelemnyilvá-

nitásnak, midőn egyes képviselők megmagyarázhatatlan eszközökkel igyekeznek saját pártjuk rokonszenvét kiérdemelni. Mert hát igenis minden párt arathat diadalokat, de azt csakis nemes feyverek használatával érhetette el eddig is, nem pedig oly jelenetekkel, minőket — csak a közelmúltban egyik kormánypárti képviselő inszenált.

Rosszaljuk pedig annál inkább, mert valamely párt méltán megkövetelheti tagjától, hogy az csak positiv adatokkal igyekezzék szabálytalan eljárást helyteleníteni az illendőség határain belül, nem pedig a fellépésnek azon neveit használja, mely semmiesetre sem meggyőződésszülte eszmemenetet árul el, hanem igenis káros és kedvezőtlen eredményeit saját pártjának számlájára rójjá fel.

Az ellenzék vezéreinek fényes működése, férfias magatartása példaként szolgálhatna azoknak, kik a parlamenti illem határait szem előtt tartva, a mi egy képviselőnek tiszteletet, pártja részéről ragaszkodást biztosít, mindenkor és mindenben nem a méltatlan bíraskodás jellegét viselő érvekkel imponálnak, hanem a meggyőződés tiszteletet parancsoló feyverei által vitték ma már annyira, hogy az ellenzék tábora oly tekintélyes számú követőkkel dicselkedhetik.

A képviselőház méltóságának jól felfogott érdekében kívánatos, sőt joggal várható, hogy a jelenleg érvényben levő „házsabályok” mellett, a ház asztaláról feyelmi rendszabályok se hiányozzanak, mert így még megérjük, hogy országgyűlésünk tekintélye oda súlyed le, miként csak az elmúlt évtizedek fényes lapjai fognak tanuskodni arról, hogy a magyar parlamentarismusként fénykora is volt.

Egry Dezső dr.

A „Pécsi Figyelő” tárczája.

A csillagok örültje.

Irta: Aggteleki — Ullein — Ferencz.

(Folyt. és vége.)

— Vajjon meggyógyulok-e? — Kérdé önmagától. — Az orvosok azzal a tanácssal bocsájtották haza, hogy szellemi munkáival ne foglalkozzon, mert menthetlenül elveszen. Agylágyulás! . . . Mondá a tanár. — Nagy Isten! — Gondolkodó képességgel nélkül élni! — Élni és az életéről mit sem tudni! Borzasztó gondolat! Oh! azok a csillagok! . . . El fogok utazni! Gyógyíttatom magamat! — A hideg víz és a villanyozás jó hatással volt reám. Meg kell gyógyulnom!

Igen, de nem tudott elutazni. Még mindig órákat töltött messzelátója mellett, majd öntudatosan, majd öntudatlanul szemlélve a csillagokat. Azon szerencsés változás állt be azonban, hogy most már kevesebbet számolt és idejének legnagyobb részét a vendégek társaságában tölté. Itt keveset beszélt, — meglátszott rajta, hogy nagyon vigyáz magára. Szemmel láthatólag jól esik neki, hogy Mariette kérdéseket intéz hozzá, melyekre csak nagy megfontolás után válaszol; de mindig meglepő alaposággal.

Egy este ép akkor ment ki a társaság a kertbe sétálni, midőn Károly, reflectorán szemlélte az eget. Mariette gyermekies kíváncsisággal sietett feléje, hogy ő is betekinthessen az ég titkaiba.

— Mit gondol ön, — kérdezte Károlyt — laknak-e a holdban emberek?

— Teljes lehetetlenség! — volt a határozott válasz. — A holdon sem viznek, sem levegőnek,

hónak, vagy felhőnek nyomára akadni nem lehet. Ott szerves lények annál kevésbé élhetnek, mert a nap felőli oldala izzó állapotban van, a másik oldalán pedig dermesztő hideg uralkodik. Különbben is, legtokéletebb műszereinken is csak olyan tárgyakat tudunk kivenni, melyek legalább 1500—2000 méter kiterjedésűek. Eddig tehát még embert nem fedeztek fel.

— Melyik csillagot szemlélte most látcsővén?

— Nézzon csak bele Mariette! — Nemde mily szép, vörösés fénye van? — Ez a Mars. Annnyiban érdekes reánk nézve, hogy ott is van tél és nyár. — Engedelmet kérek egy pillanatra! — mondá — a gépen igazítva. — Így. Ez Jupiter. Ennek is van felhője Négy hold udvarol neki. Ezek világítják meg rövid éjjelét. Ez az óriási bolygó nem egészen 10 óra alatt fordul meg saját tengelye körül. Van neki nap- és holdfogyatkozása; még pedig egy év alatt 4400, mert ott egy év annyi ideig tart, mint a földön 12 év.

— Mily szép tudomány ez! — mondta lelkesülten Mariette. — Oh! és milyen szép az ég, midőn pompáját ily nagyitva látjuk!

— Lássá Mariette! — mondá halkan susogva — én ezeknek a csillagoknak az ő . . .

Nem mondta ki! Azt akarta mondani, hogy ő a csillagok örültje leszen. És vajjon miért nem mondta ki a borzasztó szót? — Ugy érezte, hogy e titkot nem szabad Mariettenek megtudnia. Ő meg akar gyógyulni!

— Nagyon szeretnék a csillagok titkaival megismerkedni, — mondta Mariette — csak a szükséges ismeretekkel rendelkezni! Megengedi, hogy néha kíváncsi legyek?

— Igen örömet idézőm kegyeddel a csillagoknál! Majd megmutatom Ceres bolygót is. Ezek

a Mars és Jupiter közt vannak. Jelenleg már 112-öt ismerünk ilyent. Majd Saturnus gyűrűiben is gyönyörködhetik. 200 millió mértföldnyi távolságra van tőlünk. De majd csak keveset egyszerre, hogy alaposan megismerhesse őket és hogy sokáig lehessen az én tanítványom! — tevő hozzá gyermekies féltékenység.

Tivadar, karját nyújtotta Mariettenek, hogy véget vessen a tudományos fecsegésnek. Mariette is a csillagokhoz vezetett beteg fivérére. Ezt nem engedheti meg.

— Fiatal leányoknak nem tanácsos a csillagok ragyogásán elmerengeni, — mondta enyelegve Tivadar, — mert a rossz nyelvek ráfogják, hogy ábrándozók!

— Az én bátyám nagy ellensége a csillagoknak! — mondta engesztelőleg Károly.

— Csak boszant a csillagászok ügyetlensége — válaszolt boszusan Tivadar — akik új, még eddig ismeretlen csillagok felfedezésén török fejüket és sokszor nem veszik észre ama csillagokat, melyeket megirigylhetne a földtől az égboltozat!

Hat hét mult el, mióta a vendégek Tivadarnál mulattak és ezen hat hét alatt nagy változáson esett át Károly. Mariette volt azon egyedüli lény, aki megtudta őt érteni, az egyedüli, aki szívesen időzött volna vele a csillagok titkainál. A gondolatgyűlés, az eszmeközösség közelebb vonta őt Mariettehez. Hálás szívének egész melegével ragaszkodott a fiatal leányhoz. Mariette nem goromba hozzá, Mariette nem ellensége a csillagoknak! . . . az ügyetlen csillagászok nem veszik észre ama csillagokat, melyeket megirigylhetne a földtől az égboltozat! — Bátyámnak igaza van, — mondogatá magában. És ő ezen igazsággal lassacskán megbarátkozott és elhanyagolta az ég csillagait. De a csillagok átka itt

Országgyűlés.

Hétfőn kezdődött meg az ország óriási érdeklődése mellett a polgári házasságról szóló törvényjavaslat tárgyalása. A Sándor-utca már jóval az ülés megkezdése előtt tömve volt emberekkel, kik Hieronymi, Szilágyi, Csáky és Wekerle minisztereket lelkesen megéljenztek megérkezésükkor. Polonyi Géza, Ugron és Károlyi Gábor grófnak is kijutott az ovációkból. Apponyi Albert grófot azonban leabeszugolta az egyik csoport, míg a másik megéljenzte. A főrendek karzatán megjelent Samassa József egri érsek is.

A képviselőház ülése febr. 19-én. Napirend szerint következett a házassági javaslat. Teleszky István előadó egy hosszú beszédben ismertette a javaslatot s végül a következőket mondta: A házassági jogról szóló törvényjavaslatnak jogi szempontból való bírálatára hivatott igazságügyi bizottság nem hagyta figyelmen kívül a törvényjavaslatnak kiváló politikai horderejét sem és úgy találta, hogy a javaslat a házasság fontos intézményét a kor követelményeinek megfelelően szabályozva, a különböző vallásfelekezeti honpolgárok nemzeti egységének megfelelő oly reformot fog életbe léptetni, a mely reformra a magyar nemzet megért, a melynek törvénybe iktatása századunk legnagyobb vívmányát és államiságunk ezredéves fennállásának megünneplésével egybeeső végrehajtása a magyar nemzet törvényhozása által emelt, a nagy nemzeti ünnephez igazán méltó és maradandó emléket fog képezni. Ajánlja a törvényjavaslatot általánosságban a részletes vita alapjául. Polonyi Géza, mint a különvélemény beadója hatalmas beszéde következett ez után. Sikerülten megvédelmezte magát a kormányparti sajtó azon vádjai ellen, mely őt az ultramontanizmus és a reakcionáriusnak szerepkörében tüntette föl s bebizonyította, hogy a liberalizmus terén radikálisabb elveket vall, mint az igazságügyminiszter. Mert mikor Irányi a polgári házasság iránt határozati javaslatát beterjesztette, ő és Herman Ottó volt az, a ki a kötelező polgári házasságot követelte. Roppantul hatott, mikor kijelentette, hogy a magyar katolikusok igaz liberalizmusát mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy dogmájuk sérelmének tudtával egyeznek bele a kötelező polgári házasság behozatalába. Beszédjének vége valóságos ima volt Kossuth Lajoshoz, a kinek elégtételt adott az idő, mert Ferencz József Wekerlével az ő eszméit valósította meg, a kinek elégtétel lehet az, hogy most a szabadelvű párt lesi legjobban azt a kis levélkét, mely egy roskatag aggyastyan keze vonásával Turinból érkezik. A Polonyi beszéde végén Rohonczy a Bartha Miklós egy közbeszólására, azt mondta: szemtelen, a ki ezt állítja. Ebből egész kínos ügy fejlődött ki, a mely később Rohonczy férfias nyíltságu eljárásával elintéztetett. Az ülés délután 2 órákor ért véget.

A képviselőház ülése febr. 20-ikán. Az ülés elején Rohonczy bocsánatot kért a tegnapi ülésen használt imparlamentáris kifejezésért. Szalay Imre a képviselőház üléseire vonatkozó kivételes rendőri intézkedések miatt erőlyesen tiltakozott. Hieronymi azzal mentegette a rendőrséget, hogy az nem tesz egyebet, minthogy a Sándor-utczában a csoportosulást megakadályozza. A házassági vitát

is követte őt. Mariette két ragyogó szemében, ebben a két csillagban fűrészte sovár tekintetét! Oh! ezek a csillagok vesélyesebbek voltak, mint amelyekkel az ég boltja van himezve!

Szerelmes lett Mariettebe! Nem volt többé nyugalma! Ejjel nappal ama két ujonnan fölfedezett csillaggal: Mariette ábrándos szemével foglalkozott. Az ég csillagaihoz hűtlen lett, hogy két földi csillag rabjává legyen! Minden idejét Mariette körében töltötte el. Ez a körülmény kedvező befolyással látszott lenni elméjére. Megszerette Mariettét az életet! Ő még boldog akart lenni! Hisz még soha sem volt boldog! Szellemi munkával nem foglalkozott többé, mert tudta, hogy az, egészségére káros hatással van. Ő meg akart gyógyulni! Hisz így nem remélhette Mariette szerelmét.

Károly szerelme, mit soha sem vallott be — nem maradhatott titokban Mariette előtt. Hisz azok a mélabús szemek, az az epedő tekintet, azok a néma, vonagló ajkák oly fecsegők, oly beszédesek voltak! A szülők figyelmét sem kerülte ki Károly szerelme. Első dolguk volt, hogy figyelmessé tegyék leányukat Károly elmebeli állapotára. Elmondták neki, hogy már gyógyítva is volt, s hogy még most is félfő óvatossággal beszél, nehogy elárulja szerencsétlenségét.

Mariette e percztől fogva óvatosabb lett. Nem akart magaviseletével jogczimet szolgáltatni a fiatal embernek a reményre. Különböző czimeken távol tartotta magát, s csak ritkán találkozott Károlylyal. A szerencsétlen fiatal ember tisztában volt a helyzettel. Tudta, hogy miért kerülte őt Mariette. Ő sem akart alkalmatlan lenni: szobájában töltötte az egész napot és ábrándjainak élt. Fivérének alapos okai voltak az aggodalomra. El is határozta, hogy elküldi Károlyt a gyógyintézetbe. De ezen tervét nem tudta

Veszter Imre nyitotta meg, a ki a bizottságban Polonyival külön véleményt adott be. Beszéde különösen a klérus ellen volt irányozva. Azt tartja, hogy a házasságkötés kötelező formájának kell, hogy barátja legyen mindenki, a ki a kérdésnek végleges rendezését óhajlja. Wlassich Gyula Veszter és Polonyi beszédeire tette meg megjegyzéseit s a polgári házasság kötelező formája mellett érvelt; s azt bizonyította, hogy senkinek sincs joga azt mondani, hogy a magyar állam jogtalanul avatkozik a házasságügybe, hisz a kánoni jog recipiálása szintén állami törvényen nyugszik. Utána Apponyi Albert gróf beszélt. Azon kezdte beszédét, hogy a jelen körülmények között eddigi álláspontjának nem fogadja el sem a polgári házasság kötelező formáját, sem az 1868. VIII. t.-cz. megváltoztatásáról szóló javaslatot, míg az azt biztosító előfeltételeket a kormány meg nem adja. Beszédének további folyamán ritka tárgyilagossággal és sujtó kritikával boncolta a javaslatok hiányait és az általuk esetleg okozandó károkat. Végül rámutatott, hogy a kormány csak a függetlenségi és 48-as párt segítségével számíthat győzelemre. Az ülés d. u. 3 órákor ért véget.

Hirek.

— **(A baranyamegyei alispán elleni röpirat)** ügyében következők közlésére kerettünk föl: Kovách István György volt bakóczi körjegyző által kibocsájtott „Baranyai Panamareszlet” című röpiratra vonatkozólag kedden Szily László, Baranyamegye alispánja kérelmet intézett Kardos Kálmán főispánhoz, melyben kijelenti, hogy a kérdéses brochure ugyan sem hivatalos ténykedését meg nem támadja, sem alispáni minőségében nem érinti, hanem egyedül családi és vagyoni viszonyaiból kifolyó magánügyeit tárgyalja, és ezeket inkorrekteknek jelenti ki, megis, miután a hivatalos állás tisztességét ő is elválaszthatatlannak tartja a nyilvános állásban szereplő magánember jellemétől, — a főispánt kérte föl a társadalom kiváló elismert egyeneiből alakulandó bírság bíróság összeállítására, mely bíróság hivatva lesz a röpiratban felsorolt vádak és tényeket megbírálni. Az alispán előre is kijelenti, hogy a felsorolt vádak egytől-egyig adatokkal fogja megczáfolni, kijelentve egyuttal, hogy e bíróság ítéletének korlátlanul aláveti magát.

— **(Kinevezések.)** A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Jakab Dániel adóhivatali gyakornokot a dárdai kir. adóhivatalhoz ideiglenes minőségű adótitkár kinevezte. — A pécsi kir. ítélőtábla elnöke Saághy János pécsi lakos, végzett joghallgatót a pécsi kir. ítélőtábla kerületébe segéddíjas joggyakornokká kinevezte.

— **(Pénzhamisító banda.)** Kedden tárgyalta a budapesti törvényszék Baumgarten Izidor dr. elnöke alatt Horváth (Kokán) József pécsi föld-

birtokos és társai bűnpörét, akik pénzhamisítás miatt kerültek a vádlottak padjára. A bűneset úgy jutott a bíróság tudomására, hogy a múlt év őszén a pénzhamisítás miatt már két ízben elítélt Csapó József takácsmestert, akinél hamis százásokat találtak, újra elfogták. Mikor kihallgatták, Csapó azt vallotta, hogy a hamis bankókat Horváthtól kapta. Horváthot erre Pécssett, hol alig két hónappal előbb vette feleségül egy szomszédos város takarékpénztári igazgatójának leányát, szintén letartóztatták és Budapestre hozták. Velük együtt vád alá kerültek még Takács István szőlőpásztor, továbbá Horváth István és Nagy György földművesek akiket hamis pénz család használatá miatt (btkv. 206. §), míg Horváthot és Csapót pénzhamisítás büntette (203. §.) miatt helyezték vád alá. A vádlottak közül csak Csapó József ismerte be, hogy hamis százásokat készített. Takács István pedig, hogy tudta a bankók hamis voltát. A többi mind tagadja a bűnrészességet. Néhány tanu kihallgatása után az elnök felolvasta a szakvéleményeket, melyek a hamisítványokat nagyon gyarlóknak mondják. Ezután Geguss dr. kir. alügyész mondotta el vádbeszédét, melyben az összes vádlottak elítélését kéri. A védők beszédei után a törvényszék meghozta ítéletét, melylyel Horváth (Kokán) Józsefet és Csapó Józsefet a pénzhamisítás büntette miatt, a túlnyomó szamu enyhítő körülmény figyelembevételével, két-két évi börtönre ítélte, melyből mindkét vádlott javára a vizsgálati fogság által hat hónapot kitöltöttnek vett. Farkas István, Nagy György Mihályt, Horváth Istvánt és Tóttosi Jánost hamis pénz család használatának vétségében mondotta ki a törvényszék bűnösöknek és mindegyiket három havi fogságra ítélte. Horváth István büntetését a vizsgálati fogság által kitöltöttnek vette. Ennek az egynek kivételével az összes vádlottak felebbezték. Az ügyész is, valamennyi vádlott terhére felebbezett. Horváth Józsefet védője kérelmére a törvényszék szabadon bocsátotta.

— **(A Legény-Egylet új védnöke.)** A pécsi kat. legényegylet Hannay Gábor apátkanonokot védnökévé választotta. Az erről szóló okmányt vasarnap adta át a nagyszámu küldöttség a kitüntetettnek.

— **(Villanyvilágítás Villányon.)** Könnyen megérhetjük, hogy hamarabb lesz villanyvilágítás Villányon, mint Pécssett. Bartonics Antal malomtulajdonos és bornagykereskedő ugyanis villanyvilágítást fog rövid idő alatt alkalmazni a vill. vasutalomástól a malom átellenében lévő kávéházig vezető uton. A kávéházat, mely különben szintén az ő tulajdonát képezi, jelentékenyen megnagyobbíttatja és olyan berendezéssel látja el, mely díszére valna akármely nagyobb városnak is. A kávéházat szintén villanyval fogja világíttatni, nemkülönben malmát is. A malomviznek esése van s az ott érvényesülő erő lesz e célra fölhasználva. A tett számítások szerint a villanyvilágítás kevesebbe fog kerülni Bartonicsoknak, mint a kőolaj, melyet a malomban és kávéházban használt. Villány községe már régóta tervezi utczáinak kivilágítását. Itt a kedvező alkalom. Egyezkedjék Bartonicsokkal, a ki bizonyára hajlandó lesz a község fejlődése érdekében áldozatra is és a villanyvilágítás könnyen továbbítható lesz a község belsőjébe, a minek nagy előnyeit fölszemes bővebben magyarázni. Tudósítónk megjegyzi, hogy ha már

keresztülvinni. Károly hajthatatlan maradt. Amíg Mariette náluk mulat, addig nem tud elmenni. Inkább megtévelyedni Mariette mellett, mint öntudatosan élni Mariette nélkül. A véletlen azonban segített. A vendégeknek letelt szabadságidejük: távoznok kellett.

E csapással szemben rendkívüli erőt árult el a szegény beteg. Még csomagolni is segített. Nem tudott panaszkodni, nem kísérlette meg, őket marasztalni sem. Oh! de ha látnátok azt a megtört lelket! Beesett, halvány arca híven visszatükrözte ama tébolyító kinokat, melyek nyomorult szívét szétmarczangolták!

— Nem csókolhatom meg kezét — mondá bucsuzáskor — e boldogság a férjek előjoga! — Lehet, hogy mire visszajövök az intézetből... mit is beszélek?! — mondta zavarral — igen Mariette! az intézetből, — akkor... akkor tán majd megcsókolhatom kezét!

A félfő remény szavai voltak ezek, — fátyolozott szerelmi vallomás! Szemei, azok a mélyen fekvő fekete szemek felvillantak e szavaknál, míg kísértes arcán könyek peregtek alá! Mariette elfordult, mert nem akarta elárulni könyeit. Ő is könyezett! E könyek a szájalom könyei voltak.

Hat hónapot töltött Károly a vizgyógyintézetben. Lelke repdesett az örömtől, midőn orvosai nagy javulást konstataáltak. Nem is sejtette szegény, hogy ez a hat hónap hordja méhében az ő tragikumát! Mariette férjhez ment. Tivadar eltitkolta; de az újságok kifecsegték a végzetes hírt. Nem volt erő, mely őt visszatarthatta volna tovább. Hazautazott. Teljesen visszavonultan élt, nem érintkezett senkivel, csak szíve fájdalommal szemlélte! Holdvilágos éjjelen járt, kelt azon helyeken, ahol azelőtt Mariettevel időzött. De ezen helyek sem hozták meg nyugodalmát,

— hisz Mariette nem volt sehol sem látható! A csillagos égre bámult; de nem találta az ő csillagait: nem olvashatott Mariette szeméből! Így ment ez nap, nap után. Nincs egy percnyi szünet, egy percnyi nyugalom! Az a fájó szív munkára kényszeríti az emlékezetet és a léleknek e csodálatos tehetsége felűjti Mariette vonásait! E szent képet hordja szívében és emlékezetében, hogy megrepeszze a szívet és elhomályosítsa az agyát. Nem volt ő őrvjögő; békés lelke a lemondás kínjait esendes türessel viselte! Nem zúgolódott, nem hagyta el ajkát panasz, csak midőn szobájába vonult, akkor kiáltott föl sajgó szíve: fuldokló zokogásban törve ki!

Egy fél év alatt elvégződött a rettenetes munka! A szív nem tudott többé felérezni és a léleknek kiáludt tehetsége nem tudott többé visszaemlékezni! Az évnek utolsó negyedében pedig felhantolták a sírját! El lett temetve a fájó szív és a felbomlott agy! Ott a föld alatt esendes béke van, ott nincsenek csillagok, nincsenek bűvös szemsugarak, — ott nincs visszaemlékezés, nincs fájdalom!

* * *

Mariette minden évben meglátogatja Károly sírját. Ott fent, a fenyvesben, ahol Mariette pillangót kergetett egykor, e szent némaságban alszik esendes édes álmat a szegény tébolyodott! Ide jön évenként Mariette, virágot ültetni a sírra és virágot vive magával a sírról! Itt hallgatja a szellők titkos sóhaját, — tán Károly főhása ez?! — Könyek ragyognak szemében! Ne kérdezzétek, hogy miért e könyek szemében?! Ne lessétek el gondolatát, ne kutassátok szívének titkait! Hagyjátok meg szent fájdalommal, — édes az neki! Könyeket áldoz a csillagok örült-jének! Hadd sirjon, hadd zokogjon! Ez az örült, megkészt elégtétele!

más nem, legalább az a körülmény sarkalja az illetékes tényezőket a villanyvilágítás behozatalára, hogy ez által a villányiak a nyaktörés veszélyétől örökre megszabadulnának. Az utcák nincsenek kövezve, és göröngyösek, egyenetlenek. A villanyvilágítás mellett legalább meg lenne könnyítve a biztos lépésekkel való járás esténként, a mi különben megszívlelésre méltó dolog.

— **(A pécsi nemzeti kaszinó)** igazgató választmánya kedden délután 5 órakor ülést tartott, melyen elhatározták, hogy mivel a beérkezett pályatervek között egy sines abszolút becsü és gyakorlati kivitelre egy sem alkalmas: a pályadíjakat nem adja ki. A pályázók pályamunkáikat 30 nap alatt visszavehetik. Az elnök és alelnököt felkérték, hogy nézzenek előnyös kölcsön után a budapesti pénzügytézetnél.

— **(A fekete virágos zsebkendő.)** Megemlítettük hogy a raádi ref. lelkész lakására betörték s onnan egy ládát, s 116 frtot elraboltak. A nyomozást azonnal megindították s a községen kívül a földgáti legelőn meg is találtak egy léczdarabot, mely a ládáról lett letörve. Tovább kutatva a legelő szélén a puha talajban nyomokat vettek észre, melyek a homokdombi szőlőn keresztül a Csepel község határában fekvő göczösi dűlő kunyhójáig vezettek, hol az elrabolt láda feltörve, az abban lévő iratokkal együtt megkerült, de a pénz és a vászonzacskók hiányoztak. A láda mellett azonban egy megbecsülhetetlen leltre bukkantak, tudniillik egy fekete virágos fehér zsebkendőre, melyet a rabló ott elvesztett s mely őt minden valószínűség szerint a hatóság kezeibe fogja szolgáltatni.

— **(A mohácsi vásár.)** A belügyminiszter megtiltotta a febr. 19-iki mohácsi országos vásár megtartását. Az alispán mindazáltal megengedte. A vásáron föltűnt, hogy olasz kereskedők nagy mennyiségű középnyagú lovat vásároltak, állítólag az olasz kormány megbízásából.

— **(Pécsi bolondgombák.)** A „Magyar Állam“ című fővárosi napilap f. é. február hó 16-iki (37—10478.) számában a következőket írja: „Pécsi bolondgombák. Pécs városában az egyházpolitika mellett tüntettek a városi közgyűlésen s impertinens módon a Magyar Államot belekeverték. Az ottani kormánypartí lap a Pécsi Ujság így adja elő az incidenset Károly Ignác apát-plebános beszédét közölve. Itt közli a beszéd részletét, melynek végső passzusa a következő: „Azt mondják nem kell félni a vallást. Látjuk, vannak Belgiumban és Franciaországban is vallásos emberek. Igaz, ott az anarchizmus ijeszítő módon terjed. Ezen szellemet nem a liberális, hanem a revolver lapok terjesztik. (Bolgár Kálmán: a „Magyar Állam“-ot gondolja.) Fél mindenki e lapoktól és ezekről undorral fordul el, mert az anarchia tanyái. (Aidinger János: Különösen a „Magyar Állam“.) Ezután így folytatja a Magyar Állam: „Nem ismerjük ez urakat, kik ily lelkiismeretlenül rágalmaztak, azért egyszerűen kijelentjük, hogy Bolgár Kálmán urnak az az eljárása, hogy a Magyar Államot a revolver-lapok közé sorolja, szemérmetlen hazugság. Mikor a kisbirtokosok földhitelezetével a magyar sajtó nyakig uszott, egyedül a Magyar Állam állt tisztán, míg a kormánypartí Hon-nak egy munkatársa erkölcsileg áldozatul is esett. Bolgár Kálmán tehát mindaddig hazug marad, míg állítását be nem bizonyítja Aidinger urra csak annyit mondunk, hogy szégyelje magát. Pécs városa pedig okosabb, higgadtabb, tisztességtudóbb polgármestert érdemelne.“

— **(Halálozás.)** Özv. Számmér Ferenczné, szül. Forgács Rozália f. hó 19-ikén 87 éves korában meghalt Pécsen. — Özv. Österreicher Józsefné, szül. Klein Erzsébet f. hó 19-ikén, 73 éves korában elhunyt Pécsen.

— **(A milleniumi kiállítási bizottság)** f. hó 18-ikán a városház közgyűlési termében ülést tartott Kardos Kálmán főispán elnöke alatt. — Záray Károly dr. iparkamarai titkár azt kérde, hogy megelégedjünk-e azzal, hogy az országos kiállításon vegyünk részt, vagy a megyében és Pécsen is külön megünnepeljük a milleniumot? Ajánlja, hogy a bizottság egészítsék ki a vármegye törvényhatóságának kiküldöttével. A főispán ellenezte a bizottság kiegészítésének. Záray ezután valamely monumentális intézet létesítését tartja méltónak az ünnepély jelentőségéhez. Seifritz kanonok azt ajánlotta, hogy egy olyan történelmi momentum örökítsék meg, a mely a honfoglalással függ össze. Littke fölvetette egy monumentális szökőkút létesítésének eszméjét. Weiller N. János egy baranyai borsarnak felállítását indítványozta. Záray jelentette továbbá, hogy Somogy megyében talált egy ősi magyar stílusú faházat, melyet Somogy és Zala megyék költségen fognak a kiállításon fölépíttetni. Baranyamegye valószínűleg egy sokaság házat állít ki Bács-Bodrog megyével együtt. A kiállítási költségek fedezésére a kereskedelmi és iparkamara 500 frtot vett föl költségvetésébe. A részletes program megállapítására öt tagu bizottságot szerveztek, melynek tagjai a következők lettek:

Aidinger János, Szeredy József dr. Zsolnay Vilmos, Salamon József és Janosi Engel József.

— **(Sörház vizsgálat.)** Perleberg Artur dr. miniszteri osztálytanácsos, a III. oszt. vas-korona-rend lovagja, ki péntek óta tartózkodik Pécsen a m. kir. pénzügyigazgatóság megvizsgálása céljából, kedden délelben Dragonescu Dömjén kir. tanácsos, p. ü. igazgató és Mádya I. oszt. pénzügyőri biztossal Scholz Antal új sörgyárába ment és ott hivatalos vizsgálatot eszközölt. Megvizsgálta a kazánházat, a kazánok berendezését, a sörszivattyukat, a sörhűtőket, a sörraktárt, a fokmérő ellenőrző készüléket, a maláta-kamarát, szóval az egész berendezést s kifogásra nem talált okot. Perleberg Artur dr. ki különben a pénzügyigazgatóságnál mindent rendben talál s a tapasztaltak fölött megelégedését nyilvánította, tegnap visszautazott a fő és szék városba.

— **(A szászvári sztrájk.)** 300 munkás még sztrájkol, a többi már munkába állott. A bányakapitány megérkezését várják. A csendőrség mozgósítva van, de minden csöndes. Az alsóbb munkások legalább 1 frt munkabért kérnek, a többiek pedig 1 frton felül.

— **(Kis-köszeg fogyasztási és italadója.)** Megemlékeztünk arról a hajszáról, melyet egy mohácsi lakos indított a kis-köszegi fogyasztási és italadó bérletéért. Az ügy már azon a ponton állott, hogy az ajánlattevő 142 frttal ígért többet az eredeti 5194 frt bérösszegnél, melynek 4236 frtra való leszállítását a pénzügyminiszter kegyelemből megengedte. A pénzügyminiszter azonban a nagy konkurencia által nem engedette magát elragadtatni s megmaradt a már engedélyezett 4236 frtos szerződés mellett és így a kis-köszegiek mégis csak 958 frttal kevesebb évibért fizetnek.

— **(Új szokások az adópénztárakban.)** Az adópénztáraknál legközelebb két újítást fognak behozni. Az egyik az, hogy ezental az aprópénzt nagyobb mennyiségben is elfogadják fizetés fejében, a másik pedig az, hogy az adófizetők a pénztáraknál kalapjukat fejükön tarthatják. Mindkét dologra az adóhivatalokban kifüggesztendő hirdményekkel fogják az adófizetőköt figyelmeztetni.

— **(Telefon a főhercegi uradalomban.)** Albrecht főherceg magán telefont szándékozik létesíteni, melylyel egész baranyai uradalomát, annak minden pusztáját, a Duna mentén végig vonuló gátörházakat s Mohácsot is Főherceglakkal összekötni tervezi. Az egész telefonhálózat 17—18000 frtba fog kerülni.

— **(Kerdl Lajos körjegyző meghalt.)** Kerdl Lajos baksai körjegyző f. hó 20-ikán meghalt. A család a következő gyászjelentést adta ki: Alólirottak úgy a saját, mint a széleskörű rokonság nevében fájdalomtelt szívvel tudatják, hogy hön szeretett férje, feledhetlen atyjok, fivére, veje, sógorok, illetve vótársa Kerdl Lajos baksai körjegyző, Baranyamegye törvényhatósági bizottságának tagja folyó évi február hó 20-án hajnali 3 órakor, életének 60 ik, boldog házasságának 23 ik évében rövid szenvedés után jobblétre szenderült. — A boldogult hült tetei meifolyó évi február hó 22 én délelőtti 10 órakor fognak Baranya Baksán a községi temetőben örök nyugalomra tétetni, az engesztelő szent mise-áldozat pedig Görcsönyben folyó évi február hó 23-án délelőtti 10 órakor fog a plébániai templomban a Mindenhatónak bemutatni. Az örök világosság fényes kedjék neki! Kerdl Lajosné szül. Leszery Helén neje. Thurszky Károlyné szül. Kerdl Berta, özvegy Jakobei Sándorné szül. Kerdl Magdolna nővérei. Kerdl Lajos, Dezső, Ernő gyermekei Thurszky Pál dr. Janosó Ödön unokaöccsei. Özv. Leszery Katalin anyósa. Pleininger Ferenczné szül. Leszery Etelka, özv. Kerti Józsefné sógornői. Thurszky Károly sógora. Pleininger Ferenc vótársa.

Közgazdaság.

Gazdasági tudósítás.

Mohács, 1894. február 20.

A három heti szép tavaszias időjárást kemény téli idő váltotta föl. A hőmérő higánya, mely eddig 15° C. meleget mutatott két nap óta 0 alatti 6—8 fokra szállott alá. A megkezdett tavaszi munkákat ennek következtében félbe kellett hagyni. E kedvezőtlen időváltozás a vetésekben nagy kárt okozhat. Felette kívánatos a melegebb idő bekövetkezése, mert különben a már zöld vetések és rügyező gyümölcsfák a fagy által sokat fognak szenvedni.

Az általános üzletmenet még mindig pang. Kereskedőink és iparosaink panasza nagy. Kereskedőinknek nagy erőfeszítésükbe kerül fizetéseik teljesítése. Kétségbeesztő a gabonakereskedők helyzete. A gabonauzlet terén a viszonyok oly szomorúak, mint még soha. Illusztrálásként szolgáljanak a következő adatok: Tavaly küldetett vonattal Mohács és környékéből október 1 — febr. 15. időközben 500 waggon takarmány tengeri, 25 w. bab 10 w. kendermag. Ez idén pedig ugyanily időközben csak 120 w. tengeri,

8 waggon tengeri és 2 waggon kendermag. Ezenkívül pedig az idei év a tengerit illetőleg az „austand“-ok esztendeje volt és p. azért, mert a téli kedvezőtlen időjárás miatt a tengeri nagyobb részben megromlott. Egyéb cikkekben, mint buza, rozs, árpa és zabban ez idén abszolút semmi üzlet nem volt. Reménylik azonban, hogy a dunai forgalom megkezdése az üzletnek jobb fordulatot fog adni. A budapesti piacczal való összeköttetés a helybeli piacra hihetőleg kedvező hatást fog gyakorolni.

Az iparüzem terén a viszonyok szintén kedvezőtlenek. A cipészek, csizmadiák és szabók panaszkodnak, hogy az abnormalis téli időjárás miatt árukészletük nagyon felhalmozódott; cikkekik készítésével fel kell hagyniok.

Gazdáink is panaszkodnak. Különösen a szegényebb osztály, mely csekély termését potom áron adta el és most gabona és pénz nélkül áll. Főntartásának egyedüli módja az adósság-csinálás.

Munkásvizonyaink kétségbeesztőek. A munkások száma napról napra szaporodik, a keresetforrás pedig, az általános üzletpangás következtében egyre apad. Tavaly 80—1 frt napibért fizettek. Ez idén 50—60 krért sines munka.

Ha az idén nem lesz jó termésünk és élénk üzletünk, akkor népünk az arvamegyeiek sorsára jut.

Szerencse, hogy a hajózás korán megkezdődött. Ez által legszegényebb munkásaink, a szentolónak kereseti forrásuk megnyílt.

Dicséretreméltó a d. g. t. szénrakódási vállalkozójának. Freund Mór és fia czégnak, ki a szénrakódási munkálatoknál több száz munkást foglalkoztat, azon elhatározása, hogy a munkások szerződésénél első sorban a helybelieket veszi figyelembe.

Végezetül közlöm még a legutóbbi heti piacra érkezett gabonanevek árait. Buza I. 6.70—80 frt; II. 6.30—40; rozs 5.20—30 frt; árpa, tavaszi 6—frt, őszi 4.20 frt; zab 6.50 frt; tengeri egészséges 3.70—80 frt, romlott 2.80—3 frt. A kereskedők és molnárok, dacára a csekély hozatalnak a vétellel igen tartózkodók.

P—sz. L—s.

Törvénykezés.

Megbizhatlan ministránsok. Hírom apró ember állott tegnap a kir. törvényszék előtt, még pedig: Deák István, Pozsgai Ferenc és Wipper János, kik a székesegyházban ministránsok voltak. Azzal voltak vádolva, hogy a székesegyház ruhatárából gyertyákat loptak el s elárusították. A végtárgyaláson Pozsgai bevallotta, hogy 4 egész darab viaszgyertyát csakugyan elloptak s azokat 40 krjával darabonként eladták. Ezenkívül még azzal is voltak vádolva, hogy a plébánia-épület néhány szobájából különböző tárgyakat elvittek. Miután magánvádoló nem kérte megbüntetésüket, a kir. törvényszék Czigliányi elnöke alatt Visy kir. alügyész indítványára megszüntető ítéletet hozott.

Drága új bor. Engheiser Antal és Flach György németbolyi vasuti munkások 1893 év október 27-én a vasuti állomásról 13 hordó bort szállítottak Kahn Arminhoz, kinek részére a bor érkezett. Egy hordó új bor azonban visszamaradt, mert már nem fért el a kocsira. A munkások csak nézik a hordót. Egyszer az egyik egy lyukat vesz észre az akonán keresztül. Hopp! Pompás gondolat! Inni fogunk, — mondá társaink, mert hárman voltak, csak hogy Ditrich ellen a vádló később visszavonta a vádat. A társak megőrültek s gyorsan szalmazsákokat kerítettek s azokon keresztül kiszivta a bort, vidám görbe napot csaptak maguknak, mert úgy is szomorú a szegény munkás ember sorsa, mint az egyik fel-foházkodott. De ez még semmi! Mikor már nem izlett nekik, a torkuk helyett az árokba eregették a bort. A kocsis visszatérve a kocsival barátságos tekintetű embereket s nagyon megkönnyebbült hordót talált. Azonnal jelentést tett s a kárt 9 frt 31 krban állapították meg. Vádlottak a tegnapi végtárgyaláson töredelmes vallomást tettek, a mit a kir. törvényszék Czigliányi elnöke alatt Visy kir. alügyész indítványára figyelembe véve, egyenként csak 8—8 napi fogházra ítélte őket lopás vétsége miatt, s a fölmerült költségek megtérítésére. Ditrichet pedig fölmentették, miután panaszló a vádat visszavonta. Az ítéletben mindnyájan megnyugodtak. Midőn a börtönőr a két elítéltet kivezette, Flach fölshajtott, társához fordulva:

— Hej czimbora, drága lett az az új bor. Ennyi árért a kocsmában többet is kaphattunk volna.

A másik csak bölintgatott fejével és szomorúan tovább haladt.

Laptulajdonos:

NAGY FERENCZ.

Felelős szerkesztő:

PLEININGER FERENCZ.

Szerkesztő:

BOGÁTHY MEDÁRD.

